

[Frederik Lyngø.]

Det er rigtigt, når der i bemærkningerne til § 13 i lovforslaget af 1955 vedrørende svangerskab m. v. står, at man ikke har „den udvej fortsat at lade den gamle lovs bestemmelser gælde, idet denne aldrig har været gældende ret i Grønland“, og at man efter forhandling med Grønlandsdepartementet har ment „straks at burde sætte loven i kraft i Grønland“. Jeg vil også gerne tilføje, at man vel heller ikke i længden kan forsvare at holde Grønland og den grønlandske befolkning udenfor visse lovs rammer, navnlig hvor det drejer sig om lovforslag af almenmenneskeligt indhold som de to her behandlede. Det kan aldrig være forkert at sige, at landet ved den nye grundlovs vedtagelse er blevet 100 pct. del af Danmark, hvorefter det bliver lovgivningsmagts sag at give love for landsdelen, navnlig i sådanne tilfælde, hvor man ingen lovhjemmel havde i tidligere tider. Derfor har jeg gerne villet sige, at jeg hilser på mine landsmænds vegne med tilfredshed, at de to love kommer til at omfatte Grønland, som sagt ved kgl. anordning. Jeg må også sige, at det har været mig til stor belæring at deltage i udvalgenes møder; jeg har derigennem på forskellig måde fået mere indsigt i forholdene hernede, end jeg hidtil har haft, og jeg fandt det rigtigt, at jeg, da disse to lovforslag sendtes i udvalg, som Grønlands repræsentant blev opfordret til at indtræde i udvalgene, netop fordi denne lovgivning for første gang vil komme til at gælde for Grønland. Det er også godt, at man hernede efterhånden er blevet klar over, at kendskabet til indre grønlandske forhold er ret begrænset hos befolkningen her.

At afbrydelse af svangerskab eller forsøg derpå heller ikke i Grønland er et ukendt fænomen, ses allerede af de forskellige ældre administrative bestemmelser fra tiden straks efter, at kommunalt selvstyre blev indført i Grønland, således i afsnittene vedrørende „retspleje i Grønland“ fra året

1863 i de dengang udstedte regler for de i årene deromkring oprettede forstanderskabers virksomhed, hvor der netop tales om „legemlig revselse eller straf på anden måde“, når forbrydelser af den art — ganske vist dengang meget sjældent — fandt sted. I vore dage, med den rivende udvikling, man er inde i i Grønland, kender man jo nok noget mere til den slags, som også kriminalloven for Grønland af 1954 indeholder paragraffer om. Også med hensyn til benyttelsen af forskellige mere eller mindre farlige midler, som jeg ikke behøver at omtale nærmere, må man anse det for nødvendigt, at et oplysningsarbejde iværksættes i Grønland. Ligeledes må salg af og omgang med genstande og stoffer, jfr. § 11 i lovforslaget om svangerskab m. v., nøje kontrolleres, ikke mindst ude på mindre, afsides beliggende handelspladser, hvor salg af sådanne ting foregår.

Med hensyn til svangerskabsafbrydelse eller forsøg derpå i Grønland hos den gifte kvinde er jeg af den opfattelse, at her ikke er noget større problem, idet den familiære og religiøse indstilling, eller lad os sige følelse, forhåbentlig lang tid fremover vil gøre sig gældende: i Grønland betragter man ægtefødte børn som en storlykke i ægteskabet — ligesom alle andre steder, men specielt i Grønland. Man betragter børnene som forældrenes rigdom. Det er dem, der skal tage arven op efter faderen, enten i hans erhverv eller i hans stilling, og de skal med tiden blive familiens forsørgere; også gennem datterens eventuelle ægteskab med en driftig erhverver eller én, der har en god stilling i samfundet, kan familien i fremtiden blive forsørget. Derfor tror jeg, at der i lang tid fremover stort set ikke vil blive tale om indgreb på grund af sociale forhold hos den gifte grønlandske kvinde. Anderledes stiller det sig med det efterhånden stærkt stigende antal børn, der fødes udenfor ægteskab. Det var netop dette, der i sin tid gav anledning til de før omtalte administrative bestemmelser, som blev udstedt allerede i 1870'erne og er om-